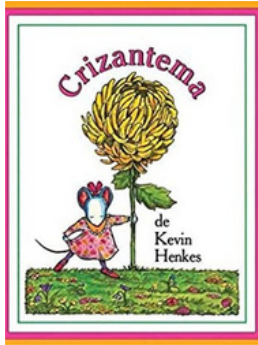

POVEȘTI PENTRU DIVERSITATE

Program de educație pentru
diversitate pentru grădiniță

Crizantema

E o șoricică, o cheamă Crizantema și e tare mândră de numele ei. Însă în prima zi de școală, Crizantema află că numele ei nu e chiar așa cum credea: e nume de floare, e caraghios și așa de lung, de nici nu încapă pe ecuson. Micuța e tristă și pleoștită și numele ei i se pare oribil. Până într-o zi, când o ființă fermecătoare își face apariția în clasă: e profesoara de muzică. Toți o adoră și – surpriză! – o cheamă Margareta. Iar Crizantema înflorește din nou.

Această carte ne permite să explorăm cu copiii noțiunile de agresor, martor, aliat și despre cum copiii se pot ajuta între ei.

#identitate, #acțiune

PRIVEȘTE CU ATENȚIE

Coperți vorbărește

Scopul acestei activități este ca elevii să învețe să citească imaginile unei cărți.

Copiii:

- dau sens imaginilor din perspectiva cunoștințelor și experiențelor proprii;
- își dezvoltă spiritul de observație și imaginația.

În această activitate, ne vom concentra pe lectura copertei 1 și a paginii de titlu.

Începeți prin a le spune copiilor titlul cărții. Puneți-le următoarele întrebări pentru a le trezi curiozitatea despre povestea pe care o vor asculta.

Coperta 1

Ce se întâmplă în această imagine?

Ce floare recunoașteți?

Cum credeți că se simte șoricica? De ce spuneți asta?

Ce vă place cel mai mult la copertă? De ce?

Coperta 4

Cine credeți că este bebelușul de pe copertă? De ce?

ÎNTREBĂRI MARI PENTRU COPII MICI

Intră în poveste

Scopul acestei activități este ca elevii să își dezvolte mai multe niveluri de comprehensiune a cărții prezentate.

Copiii:

- identifică elemente din textul lecturat;
- conectează două sau mai multe elemente din text;
- își folosesc cunoștințele și experiențele de viață pentru a da sens celor întâmplate.

Citiți cartea de la început la sfârșit, fără să întrerupeți lectura cu întrebări sau comentarii adresate copiilor. După lectură, puneți-le câteva întrebări generale și foarte simple, astfel încât să vă asigurați că au înțeles povestea.

Recitați povestea/fragmente din poveste atunci când este nevoie.

Treceți încet-încet de la întrebări concrete la unele mai abstracte, folosind metoda RIR (Raphael și Au, 2005) descrisă la pagina 2.

Mai jos, câteva exemple de întrebări din fiecare categorie. Nu ezitați să puneți și alte întrebări, în funcție de vârsta copiilor.

Chiar acolo

Cum o cheamă pe șoricică? Ce se întâmplă în prima zi de școală?

În capul meu

Ce ai fi făcut în locul Crizantemei dacă cineva ar fi râs de numele tău?

Gândește și caută

Cum se schimbă sentimentele Crizantemei pe parcursul poveștii? Gândiți-vă cum se simte în prima zi, și apoi în ultima zi de școală.

Doar tu

A râs vreodată cineva de tine din cauza numelui tău? Dar tu ai râs de numele cuiva? Cum te-ai simțit? Ce ai făcut?

Copii, copii, ce vedeți?

Scopul acestei activități este ca elevii să conștientizeze cum o poveste este spusă atât prin cuvinte cât și prin imagini, în mod interdependent.

Copiii:

- îmbogățesc povestea spusă de narator cu propriile observații din ilustrații;
- își dezvoltă spiritul de observație;
- își dezvoltă imaginația.

Citiți-le copiilor din nou textul corespunzător ilustrațiilor de la paginile 15 (“Mai și arată ca o floare, a spus Victoria, în clipa în care Crizantema a intrat pe terenul de joacă.”) și 29 (“Crizantema nu s-a mai gândit că numele ei e absolut perfect. A știut că așa este.”).

Invitați-i apoi să privească cu atenție ilustrațiile și să descrie ce văd în imaginile respective. Puneți-le următoare întrebări ajutătoare.

p. 15: Ce se întâmplă în imagine? Ce fac Victoria, Rita și Jo? Unde este Crizantema în imagine? Cum se simte? De ce credeți că îi vedem doar capul?

p. 29: Ce se întâmplă în imagine? Cum se simte Crizantema? De ce credeți că în imagine apare un curcubeu?

Plecând de la observațiile copiilor, subliniați următoarele elemente de răspuns:

p. 15: Victoria, Rita și Jo ocupă toată partea de sus a paginii, sunt deasupra Crizantemei, într-o poziție puternică; Crizantema e mică, într-un colț al paginii. Modul în care este construită imaginea pune și mai bine în evidență sentimentele personajelor.

p. 29: Natura reflectă sentimentele Crizantemei, ilustrația este plină de culoare și lumină.

Grădina cu nume

Scopul acestei activități este ca elevii să creeze plecând de la povestea descoperită.

Copiii:

- se antrenează pentru a-și scrie numele;
- apreciază toate numele din grupa lor.

Ajutați copiii să creeze o grădină de flori care reprezintă numele lor.

Fiecare copil primește un afiș cu tulpina unei flori cu frunze, unde scrieți cu litere de tipar numele copilului. Împărțiți fiecărui copil atâtea petale câte litere are numele lui.

Pe fiecare petală copilul scrie câte o literă, apoi creează floarea numelui lui lipind fiecare petală.

Creați apoi grădina cu toate numele copiilor, lipind cu scoci toate florile pe un perete.

A se vedea **Anexa 1**.

Fii un aliat!

Scopul acestei activități este ca elevii să exploreze cum pot ajuta un copil care are o problemă.

Copiii:

- exprimă și recunosc diferite sentimente;
- învață să recunoască un agresor (bully), un martor, un aliat într-o situație de hărțuire/bullying;
- învață să fie un aliat.

În această activitate, copiii explorează situațiile conflictuale din "Crizantema" și explorează moduri în care pot reacționa în situații similare, în viața reală.

START: Arătați copiilor diverse ipostaze ale Crizantemei și invitați-i să-i recunoască emoțiile. Terminați această etapă cu o ilustrație în care se vede clar că simte emoție negativă - de exemplu, atunci când ceilalți copii râd de ea.

DESCOPERĂ: Arătați-le următoarele personaje - Victoria, Pat și Tom (p. 10), domnișoara Twinkle - și cereți-le să își aducă aminte cum se poartă ele cu Crizantema. Imediat după ce copiii răspund, explicați-le următoarele roluri: agresor (bully); martor; aliat.

EXPLOREAZĂ: Arătați-le copiilor imaginile din **anexa 2** (două situații de bullying) și, prin conversație ghidată, ajutați-i să identifice problema.

E RÂNDUL TĂU: În grup de trei, invitați copiii să vorbească despre cum ar putea să îi ajute pe copiii din imagini - ce poate face un aliat. Opțional, puteți organiza și jocuri de rol, distribuind rolurile aleatoriu.

START: Cum se simte Crizantema în imaginea aceasta? Ce vă face să spuneți acest lucru? Vă amintiți de ce se simte așa?

DESCOPERĂ: Ce spun și ce fac următoarele personaje: Victoria, Pat și Tom (p. 10), domnișoara Twinkle?

EXPLOREAZĂ: Situația 1. Ce credeți că se întâmplă aici? De ce credeți că băiețelul este trist?

Situația 2. Ce se întâmplă aici? Ce ați face în locul fetei care este împinsă?

E RÂNDUL TĂU: Cum ai putea să îl ajuți pe băiețel? Ce poți spune? Ce poți face?

Cum ai putea să o ajuți pe fetiță? Ce poți spune? Ce poți face?

Emoțiile Crizantemei

Scopul acestei activități este ca elevii să exploreze și să recunoască diverse emoții.

Copiii:

- își dezvoltă memoria;
- recunosc emoții și înțeleg ce anume le poate provoca.

Alcătuieți grupe de 2 - 4 copii și așezați cele 12 cărți cu fața în jos, la întâmplare. Invitați copiii să întoarcă câte 2 cărți pe rând, cu fața în sus: dacă un copil găsește o pereche, o păstrează și numește emoția Crizantemei; dacă nu, pune cărțile la loc și își așteaptă rândul din nou.

Puteți face o demonstrație în fața copiilor pentru a le arăta regulile acestui joc de potrivire a perechilor.

După ce toate grupele au terminat jocul, încheiați activitatea cu:

- o conversație ghidată, pentru a-i ajuta pe copii să își amintească ce a provocat o anumită emoție a Crizantemei;
- câteva întrebări care să îi ajute să vorbească despre propriile experiențe.

JOACĂ-TE

Potriveți perechile! De fiecare dată când găsiți o pereche, numiți emoția Crizantemei.

GÂNDEȘTE-TE

Vă amintiți de ce era Crizantema supărată, fericită etc?

V-ați simțit vreodată ca Crizantema? Vreți să povestiți ce s-a întâmplat? V-a ajutat cineva?

A se vedea **Anexa 3**.

Inima rănită

Scopul acestei activități este ca elevii să exploreze cum comportamentul lor poate afecta sentimentele celorlalți.

Copiii:

- înțeleg cum cuvintele pot răni sau pot alina;
- înțeleg că un comportament care rănește lasă urme.

Distribuiți fiecărui copil inima din anexă, decupată de dumneavoastră. Le puteți cere copiilor să vă dea câteva exemple de comentarii care rănesc ("Nu ai ce căuta cu noi!") și câteva exemple de cuvinte care alină ("Vino să te joci cu noi!"); alternativ, puteți pregăti câteva comentarii din ambele categorii, lucruri pe care le-ați auzit în grădiniță, fără a face însă referință la o persoană anume.

Spuneți pe rând comentariile negative și, de fiecare dată, cereți copiilor să facă un pliu pe inima pe care o au în față. Urmează lista cu expresii plăcute - de data aceasta, pentru fiecare lucru plăcut, cereți copiilor să desfacă o îndoitură a inimii.

Printr-o discuție ghidată, invitați apoi copiii să vorbească despre cum comportamentul poate afecta sentimentele celorlalți.

JOACA-TE

Faceți un pliu pe inimă de fiecare dată când auziți un comentariu neplăcut. Desfaceți câte un pliu de fiecare dată când auziți un lucru plăcut.

GÂNDEȘTE-TE

Cum arată inima fiecăruia? Este la fel ca la început?

A se vedea **Anexa 4**.

Am control asupra emoțiilor mele!

Scopul acestei activități este ca elevii să învețe câteva strategii prin care se pot calma când sunt supărați sau nervoși.

Copiii:

- practică exerciții de calmare.

Distribuiți copiilor **anexa 5** cu strategii de calmare și invitați-i să o coloreze. În timp ce o fac, explicați-le că fiecare dintre noi are momente în care este stresat, supărat, nervos, dar că există lucruri pe care le putem face ca să ne simțim mai bine.

După ce copiii au terminat de colorat, alegeți cel puțin o strategie pe care să o faceți împreună ("Numărăm până la 10", "Respirăm profund" etc).

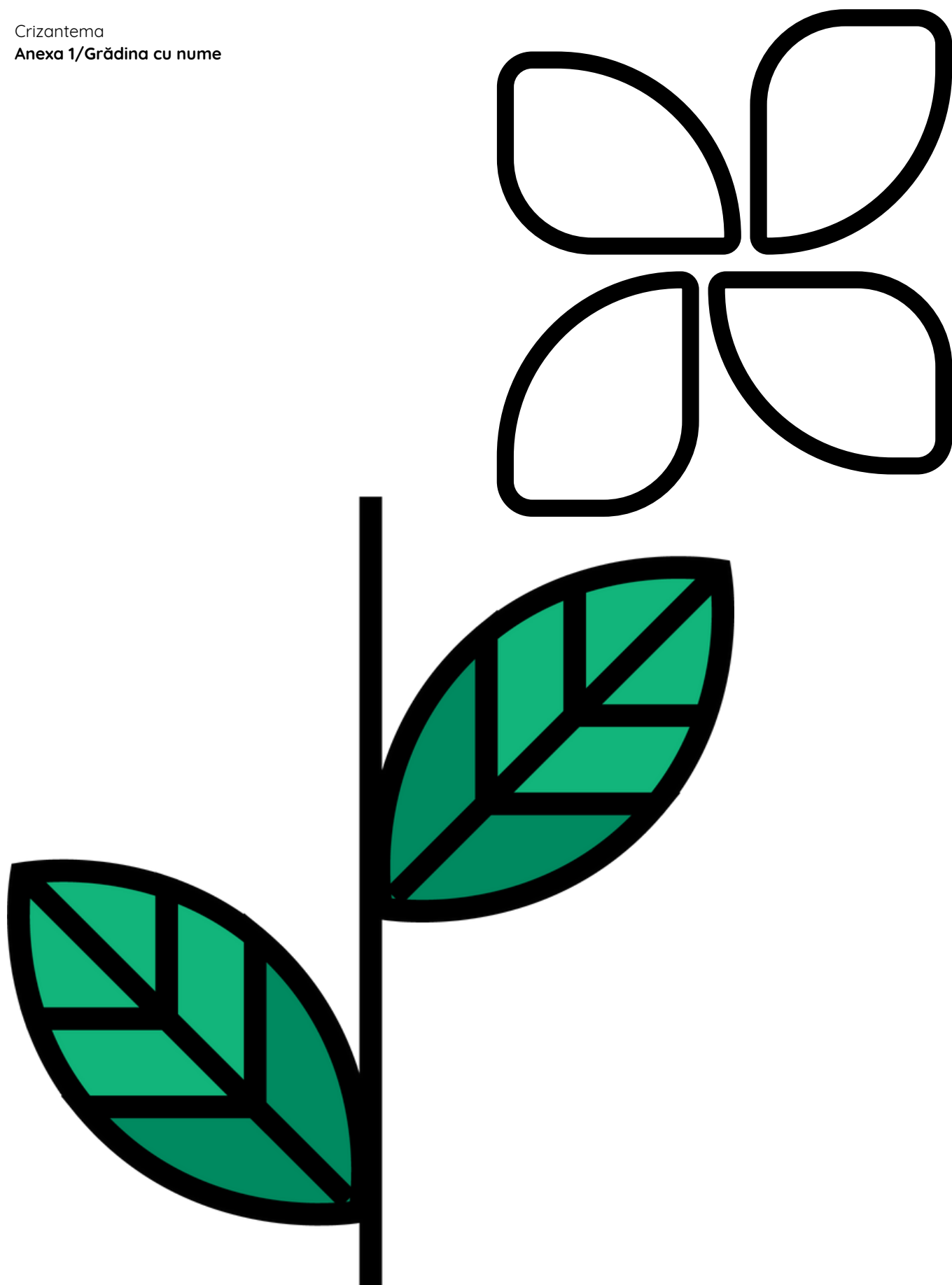
Pentru respirație, puteți folosi tehnica următoare:

Cereți copiilor să se întindă pe spate. Puneți-le pe abdomen un obiect mic (o piesă de lego, de exemplu). Arătați-le cum să fie atenți la profunzimea și ritmul regulat al respirației, inspirând și expirând calm.

Hai să vedem cât de profund pot să respir. O să mă lungesc pe spate și o să pun piesa aceasta de lego pe abdomen. Acum o să inspir... și apoi o să expir...Vedeți cum se mișcă piesa de lego în sus și în jos? Încerc să respir regulat, astfel încât să se miște în sus și în jos cu ușurință, foarte calm. Dacă mă uit la piesa de lego, învăț cum să îmi controlez respirația.

Explicați-le de ce exercițiile de respirație sunt importante: ne ajută să ne relaxăm, să ne calmăm, să fim mai rezistenți când facem sport.

A se vedea **Anexa 5**.

Crizantema
Anexa 3/Emoțiile Crizantemei

Îmbrățișează o jucărie

Închide ochii

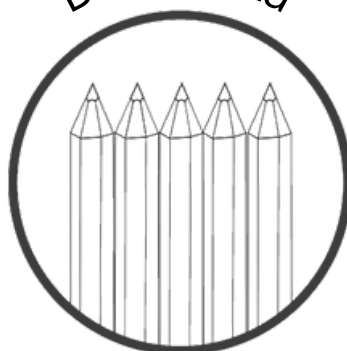
Întinde-te bine

Respiră adânc de 3 ori

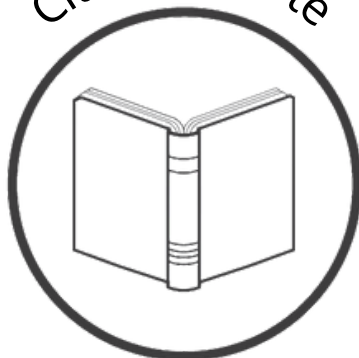
Desenează

Gândește-te la ceva plăcut

Citește o carte

Numără până la 10

Bea un pahar cu apă

